

drugim pa jako zoprn. Ta okus se ublaži, če se vino dalje hrani, dasi popolnoma ne mine. Da se vino s takim duhom proda, dokazuje nam, da po Štajarskem in Tirolskem jako zelo sade Izabelo in iz nje grozdja delajo vino. Ta zoprni duh pa tudi najzoprneje dišečemu grozdju jako pomanjšamo, če zrelo grozdje jako hitro zmečkamo in takoj iztisnemo. Ker je to grozdje barvilno, dobimo temnordeče vino, če tudi ne vre na luščinah. Vino pa že novo nima skoro nič zoprnega ukusa, ker se snov, od katere je ta zoprni okus, nahaja v luščinah.

Pri poskušnji vina na kmetijski in gozdarski razstavi na Dunaji presojevali so večkrat tudi vino neposredno rodečih ameriških trt, in posebno so ugajale poskušnje iz Klosterneuburških državnih vinogradov. Bolj važna so pa ona vina neposredno rodečih ameriških trt, ki se že na debelo prodajajo. To so zlasti vina iz južnih avstrijskih pokrajin, osobito s Primorskega, ki so bila lepo rdeča in niso imela prav nikakega zoprnega ukusa ter so zatoraj posebno ugajala presojevalcem. Vidimo torej, da imamo celo v slučajih, ko ni moči precej nasajati požlahtnjenih trt, v neposredno rodečih ameriških trtah sredstvo, da ohranimo vinstvo vzlic trtni uši.

Dr. J. Bersch v „Allg. Weinzeitung.“

Poučen izlet na grajščini Rakovnik in Mokronog.

(Dalje in konec.)

Ob sklepu mi je še omeniti, koliko si je izboljšal gospod baron svoje senožeti z osuševanjem in namakanjem. Pred melioracijo nakosili so na 1 oralu senožeti 10 % slabega sena in otave. Sedaj pa dobivajo 189 prav dobrega sena na 1 oralu. Vspeh je toraj dvojen, ker je košnja sedaj bogatejša in veliko boljša. Stroški osuševanja in namakanja znašali so poprek 83 gld. na oralo. Vsi stroški za obe senožeti znašali so toraj 5478 gld. (glavnice), ki imajo vračati po 4% in 1% amortizacije 273 gld. 90 kr. obresti na leto.

Veči pridelek znaša že sedaj po 8 % sena na leto. Pri 66 oralih znaša to 528 %. Če računimo po odbitku vozniških stroškov 1 % po 1 gld. 50 kr. skupaj torej 792 gld. ostane po odšteti obresti in amortizacije glavnice (273 gld. 90 kr.) in pa po odbitku poprečnih letnih stroškov za vzdrževanje in popravilo melioracije v znesku 163 gld. — še čisti preostanek 415 gld. Razen tega prebitka je v poštavi jemati tudi veliko večjo vrednost boljšega pridelka, ki ni razvidna v zgornjih številkah. Sicer pa postajajo košnje še od leta do leta bogatejše.

Uspeh osuševanja in namakanja je toraj izredno ugoden. Želeti bi le bilo, da bi se tudi drugod po naših krajih zdramili v tem oziru ter po vzgledu gospoda barona Berga začeli izboljševati svoje senožeti. Na prvi videz so stroški take melioracije precejšnji. Če pa raču-

nimo, kako dobro in hitro se nam poplačujejo, pa so prav dobro naložena glavnica, ki se izvrstno obrestuje.

Odhajajoč s senožeti, postali smo pod košato platan, kjer nas je priljudni gosp. baron pogostil z izbornim predkosilcem. Da smo pri tej priliki nazdravljali gospodu baronu kot uzornemu naprednjaku v stroki kmetijski ter se mu zahvalili za preprijazni vzprejem, ume se samo po sebi.

Potem smo odšli na pristavo Zagorico, kjer smo si ogledali razno orodje, stiskalnico za seno in goveji hlev, ki je bil poln prav dobro rejenih vprežnih volov in mlade govedi „pomurskega“ plemena. Preko poldneva vračali smo se v Mokronog k obedu. Popoldne pa smo si ogledali še gospodarske stavbe, vrtove in razne nasade mokronoške grajščine. Pred vsem nas je zanimal goveji hlev, v katerem redijo zgolj plavkasto živino „pomurskega“ plemena (Murbodner). Ta živina je posebno izvrstna za vprego in pitanje. Glede na molžo je srednje vrednosti. Za izboljševanje govedi na Dolenjskem je to plemo zaradi naravnih svojstev tako priporočati, kakor muricedolsko plemo. Barva pomurskega plemena pa je še bolj prikladna naši živini nego muricedolskega plemena. Plemenska živina gospoda barona je na Štírskem na dobrem glasu. Tjakaj jo tudi največ prodaja.

Za tem ogledali smo si še druge stavbe, naposled pa zelenjadni in lepotični vrt, drevesnico in park. Povsod smo občudovali krasne nasade, ki so živo pričali, kako velik prijatelj kmetijstvu je gospod baron. S hvaležnim srcem smo se nato poslovili od gospoda barona ter odpeljali proti domu.

—n.

Razne reči.

* **Poraba sadnih tropin.** Sadne tropine, to so iztisnjeni ostanki pri narejanju mošta, so kaj dobra krma za živino. Posamezno govedo sme dobiti na dan 6—8 kilogramov tropin. Tropine se tudi lahko nasole, v kako posodo dobro natlačijo ter dobro pokrijejo, da ne pride zrak do njih. Tako nasoljene tropine se dolgo časa ohranijo za krmljenje.

* **Pridelovanje posebno velikih buč.** V Kaliforniji ravnaajo tako le, če hočejo posebno velike buče pridelovati. Izkopljejo čveterooglato luknjo, 70 cm široko in dolgo ter 35 cm globoko. To luknjo napolne do polovice s človeškim gnojem, nanj pa natresejo 6 cm na debelo dobre gozdne zemlje. V to zemljo vtaknejo vzkalivšo bučno peško. Dobro je dve ali tri peške vsaditi ter pozneje slabejše rastline izruvati. Kakor hitro rastlina nastavi sad, puste le en poganjek z najlepšo bučo, drugo pa porujejo in potrgajo. Ostali buči pa podložijo desko, da zaprečijo gnilobo. Ako se pozneje zopet narede stranski poganjki, potrgajo tudi nje. Na ta način se daje pridelati velikanske buče, ki so neverjetno težke.

* Kjer s premogom kurijo, nabere se po zimi toliko žlindre, da ne vedo, kako se je iznebiti. Žlindra pa je jako dobra za potresanje potov po vrtilih. Potresi je 10 do 15 cm na debelo, slabo napeto proti s edi. Potem jo pomoči in trdo zvaljaj. Če potreseš še nekoliko peska ali zemlje, strdi se ta zmes zelo, in tudi po hudem dežji se lahko po suhem sprehajaš.

* Kako narediti, da drže iz vrb spletene posode vodo? Na Ruskem, v Kini in v Japanu namažejo iz vrb ali slame spletene posode, da drže vodo, tako le: Vzamejo apna, ki je razpadlo na zraku v prah, in enoliko krvi. To zmešajo skupaj in pridenejo še nekoliko galuna. S to zmesjo namažejo posodo dvakrat do trikrat znotraj in zunaj.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 207. Moja krava je dobila konci meseca julija parkljico, ko je ozdravela, pa trdokožnico. Ob zadnji boleznici dobila je tudi bolezen v vime, mleko je bilo slabo in če dalje g manj, v enem sesku ga je popolnoma izgubila, in čuti se v njem trdina, ki pa krave ne boli. Krava bode konci oktobra storila in sedaj stoji suha popolnoma. Zdravil sem prvi dve boleznici po dr. Strupijevi knjigi, o zaraščenem vimenu pa v tej knjigi ničesar ne najdem. Blagovolite mi svetovati. (A. S. na Primorskem.)

Odgovor: Boleznici parkljice ne poznamo, pač pa trdokožnico ali volčič. Zadnja bolezen je prešla tudi na vime, in vsled nje v vimenu ostala trdina. Vime, oziroma sesek se pa ni zarastel; vsled otekline naredila se je trdina, ki ovira izcejanje mleka iz mlečnih žlez. Kadar bode krava storila in tele sesalo, morda trdina sama od sebe preide, ker se to navadno tako pripeti. Kako pa trdo vime, oziroma sesek zdraviti, t. j. pa v Strupijevi knjigi pri bolezni „vnetje vimena“ v novi izdaji na strani 307. spodaj popisano. Prav dobro domače zdravilo zoper trdine v vimenu je to le: Naredite mazilo iz smodnika, katerega dobro s smetano udelajte; s tem mazilom nadrgnite trdi sesek dvakrat na dan prav dobro. Naposled Vam pa priporočamo vprašati živinozdravnika, ker on Vam more več koristiti, nego naš najdaljši odgovor ali pa še tako dobra živinozdravniška knjiga, katera v rokah nestrokovnjaka več škoduje nego koristi.

Vprašanje 208. Imam nekaj oral zemljišča, na katerem raste prav slaba trava. Izkušal sem uže z raznimi semeni, a dosegel nisem ničesar, ker je polno grmovja in lesovja. Ker pa rabim mnogo nastila, rad bi zasejal na to zemljišče praprot. Blagovolite mi sporočiti, kje bi dobil praprotovo seme in kako ravnati z njim, da bi praprot zaplodil v to z drevjem zaraščeno zemljišče. (J. M. v D. v.)

Odgovor: Obžalujemo, da Vam na to vprašanje ne moremo dati povoljnega odgovora, ker o umetnem pridelovanju praproti nismo še nikdar ničesar brali in si

tudi praktičnih izkušenj nismo nikoder pridobili. Semena ali prav za prav trosa navadne praproti ne bodejte nikjer dobili, da bi ga kupili. Najboljše je, ako plitvo podkopljete praprotovo listje, ki ima zrel tros. Ta tros se nahaja v plodnih kupčkih, ki so po obeh straneh posrednje žilice na praprotovem listu ali prav za prav mahalu. Ti kupčki imajo v sebi neizmerno drobne mehurčke, tros imenovane. Naposled Vas opozarjamo, da praprot uspeva le po senčnih krajih, koder je kaj dobre sprsteninske zemlje ter dovolj vlage.

Vprašanje 209. Kje je dobiti enega bika in eno junico dobrega plemena? (Š. S. v Sp.)

Odgovor: Izvirne bike muricedolske ali beljanske pasme prodaja kmetijska družba in razglaša to vselej v „Novicah.“ Beljanske bike je na pr. prodajala v ponedeljek 27. oktobra v Lescah. Katero pleme je za Vas boljše, to je zavisno od tega, kaj želite od svoje živine. Kdor hoče vzrejati lepe, velike vole in mu ni dosti do mleka ter najlažje prodaja živino v Trst ali na Laško, kakor na pr. Notranjci, ta naj ima sivo muricedolsko pleme. Za planinske kraje, ki prodajajo svojo goved na Koroško, Bavarsko itd. in ki hočejo imeti tudi dosto mleka, za te je pa boljša rdečecikasta beljanska goved. Vam odločno priporočamo le beljansko živino, ker Vaš kraj je tak, da bodeste najbolj zadovoljni z njo. Kje bi bilo dobiti kako telico tega plemena, nam pa ni znano, morda jo ima kedo izmed naših čitateljev na prodaj?

Vprašanje 210. V naših hribih raste mnogo navadnega kostanja, zato si usojam vprašati, ali bi uspeval tudi maroni? (L. V. v N. na Koroškem.)

Odgovor: Uspevanje maronija je zavisno od podnebja, kajti maroni je občutljiv za mráz. Mi Vašega kraja ne poznamo. Če pri Vas o tem nima še nikdo izkušnje, narediti jo morate toraj sami.

Vprašanje 211. Ker sem se naučil izdelovati prav fino maslo, prodam ga lahko, kolikor ga imam. Sprevidel sem, da mi sedaj veliko donaša, poprej pa skoraj nič nisem dobil za mleko. Prepričal sem se pa tudi, kolik je razloček med mlekom raznih krav. Dočim dajejo nekatere tako mastno mleko, da je veselje, dajo mi druge le toliko smetane, da komaj zaslužijo krmo. Sklenil sem izbirati za pleme le teleta, ki so od krav, katere imajo mnogo dobrega mleka. Kako moram delati, da zvem, katera krava daje boljše mleko? Svetujte mi, a prosim tako sredstvo, da je lahko doma zvršim. (J. G. v T.)

Odgovor: Najpriprostejše sredstvo je to le: Vzemite kozarcev z enoliko odprtino t. j. z enolikim premerom. Vlijte v vsak kozarec enoliko množico vode in zaznamajte s kresilnim kamenom črto, do katere voda sega. Pripravite potem deščico, kakeršno kaže podoba 1. ter pritrdite na vsak konec klin. Med ta dva klina napnite vzporedno po 5 do 6 ali tudi po več niti ter postavite